

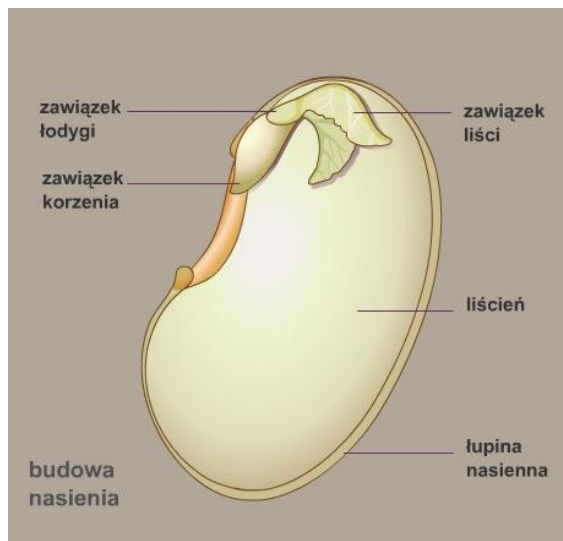
V biologia;

Temat: Nasiona i owoce okrytonasiennych.

Budowa i rodzaje nasion

Nasiona pełnią funkcję przetrwalną, czyli są przystosowane do tego, by w uśpieniu czekać na odpowiednie warunki do kiełkowania. W dojrzałym nasionie ustaje wszelki wzrost i rozwój, a oddychanie jest bardzo silnie zahamowane. Okres spoczynku może trwać od kilku dni do wielu lat. W skład typowego nasiona wchodzi zarodek, tkanka odżywcza, czyli bielmo, i łupina nasienna.

Twarda i trudna do rozerwania łupina chroni nasiono przed wysychaniem, uszkodzeniem i czynnikami chorobotwórczymi.

Gromadzone w nasionach substancje odżywcze mogą być rozmaitego rodzaju. W zależności od tego, jaka substancja przeważa, rozróżnia się nasiona **oleiste** – zawierające dużo tłuszczu, występujące u słonecznika czy rzepaku, **skrobiowe** – charakterystyczne dla zbóż oraz **białkowe** – powstające u grochu, fasoli.

Rozsiewanie owoców i nasion

Rośliny nie mają zdolności do przemieszczania się. Ich rozprzestrzenianie się jest możliwe dzięki owocom i nasionom. Rozsiewanie może odbywać się samoczynnie lub z pomocą wiatru, wody oraz zwierząt. U niektórych roślin rozsiewaniu ulegają tylko nasiona, u innych całe owoce.

Samoczynne rozsiewanie nasion następuje z wykorzystaniem sił działających w owocu. Suche strąki fasoli, skręcając się, pękają i gwałtownie wyrzucają nasiona.

Wiatr rozsiewa najczęściej owoce i nasiona odpowiednio przystosowane do takiego środka transportu, czyli lekkie i mające specjalne wytwory ułatwiające unoszenie się ich w powietrzu. Takimi wytworami są skrzydełka owoców klonu i jesionu albo puch kielichowy owoców mniszka i topoli, zwiększające ich powierzchnię lotną.

Woda roznosi nasiona i owoce, które mogą przez długi czas utrzymywać się na jej powierzchni. Nasiona takie mają tkankę powietrzną z dużymi przestworami międzykomórkowymi, a ich zewnętrzna powłoka nie przepuszcza wody. Przykładem owocu transportowanego przez wodę jest orzech kokosowy, który posiada łupinę odporną na działanie wody morskiej i zdolny jest pokonywać znaczne odległości, płynąc z prądami oceanicznymi.

Zwierzęta odgrywają istotną rolę w przenoszeniu nasion i owoców, które mogą przyczepiać się do ich sierści i piór za pomocą haczykowatych wyrostków lub kolców. Urządzenia czepne spotykane są u łopiana, przytuli czepnej czy niektórych gatunków szczawiu. Z kolei owoce mięsiste, soczyste i kolorowe stanowią atrakcyjny pokarm dla zwierząt.

Temat znajduje się na stronie:

<https://epodreczniki.pl/a/owoce-i-nasiona/DaQuSQem6>

Zadanie dla ucznia:

1. Napisz temat lekcji w zeszycie.
2. Narysuj jak zbudowane jest nasionko.
3. 3. Napisz kto- co rozsiewa nasiona.

Pozdrawiam .M.K.